ANKARA ÜNİVERSİTESİ MÜHENDİSLİK FAKÜLTESİ BİLGİSAYAR MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

BLM4531 Ağ Tabanlı Teknolojiler ve Uygulamalar

Rapor

Özel Ders Rezervasyon Sistemi

Demir Mesut ÖZTAŞ

19290760

BLM4531 Ağ Tabanlı Teknolojiler ve Uygulamalar dersi kapsamında Microsoft tarafından geliştirilen Asp.Net teknolojisi ile "Özel Ders Rezervasyon Sistemi" isminde veritabanı içeren bir web uygulaması geliştirilmiştir. Proje konusu olan "Özel Ders Rezervasyon Sistemi"; ders almak isteyen öğrenciler ile ders vermek isteyen eğitmenler için rezervasyon programı sağlayan bir web uygulamasıdır. Sistemin kullanılabilmesi için her iki tipteki (öğrenci, eğitmen) kullanıcının sisteme kayıt olması gerekmektedir. Özel ders almak isteyen öğrenci sisteme kayıt olduktan sonra sisteme kayıtlı eğitmenlerin bilgilerin görüntülendiği sayfadan istediği dersi ve zamanı seçerek bir rezervasyon kaydı oluşturmaktadır. Oluşturulan rezervasyon kaydı, hem eğitmenin hem de öğrencinin ilgili kontrol panelinde görüntülenmektedir. Böylelikle eğitmen, vereceği özel dersin programını kolaylıkla takip edebilirken öğrenci ise almak istediği özel derslerle ilgili kurs listesinde uygun eğitmeni seçerek kendine uygun bir özel ders programı oluşturabilmektedir.

Proje; .net framework ve Microsoft Visual Studio geliştirme ortamı kullanılarak geliştirilmiştir. Uygulamanın geliştirme süreçleri; **önyüz (fronted)**, **arkayüz (backend)**, **veritabanı** ve **api** başlıkları altında gruplandırılarak anlatılmıştır.

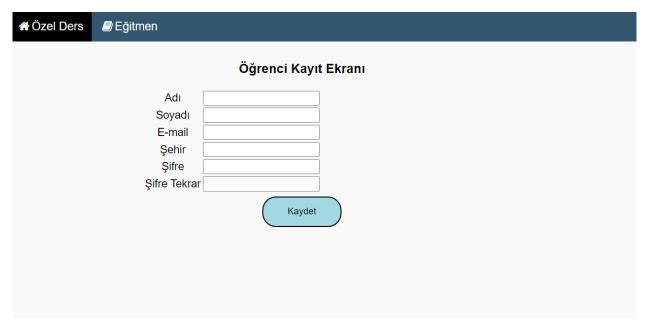
1. Önyüz (Frontend)

Geliştirlen web uygulmasının önyüz tasarımları; uygulamayı geliştirmeden önce tasarlanan prototipe göre tasarlanmıştır. Bu kapsamda; tasarlanan uygulamanın ana sayfası, Resim 1.1'de gösterilmekte olup bu sayfada en çok tercih edilen ders ve eğitmen bilgilerinin istatiksel olarak gösterildiği bir tablo (api vasıtasıyla) ile öğrencinin giriş yapacağı veya kayıt olacağı sayfaya yönlendirilecek giriş/kayıt paneli yer almaktadır. Eğer öğrenci kayıt olmak istiyorsa bu giriş panelinde yer alan "Hesap aç" sekmesine kullanılarak öğrenci kayıt ekranına ulaşabilmektedir. Bu sayfanın ekran görüntüsü Resim 1.2'de gösterilmiştir.

☆ Özel Ders
■ Eğitmen Oturum aç En Cok Tercih Edilenler Yeni kullanıcı ? Hesap ac Ders Adı Öğretmen Adı Öğretmen Soyadı Ders Tipi Toplam Fizik Murat Online Felsefe Gülsah Online Savsa E-posta Sifre Biyoloji Emine Alptekin Online Bivoloii Emine Alptekin Yüz yüze 1 Ingilizce Vecdi Arslansoyu Giriş

Resim 1.1 Anasayfa

Resim 1.2 Öğrenci Kayıt Ekranı

Eğitmenin bu uygulamaya giriş yapabilmesi veya yeni bir eğitmenin bu uygulamaya kayıt olabilmesi için öğrenci giriş/kayıt panelinden ayrı olarak ana sayfanın üst menü çubuğunda "Eğitmen" adında bir alan oluşturulmuştur. Eğitmen sayfasının görüntüsü Resim 1.3'te gösterilmekte olup bu sayfa vasıtasıyla eğitmen kullanıcısı gerekli bilgiler girerek uygulamaya giriş yapabilmektedir.

Resim 1.3 Eğitmen Giriş Sayfası

Eğer kullanıcı kayıtlı bir eğitmen değilse ve kayıt olmak istiyorsa "Hesap aç" sekmesini kullanarak eğitmen kayıt ekranına ulaşabilmektedir. Bu sayfanın ekran görüntüsü Resim 1.4'te yer almaktadır.

Resim 1.4 Eğitmen Kayıt Ekranı

☆ Özel Ders	■ Eğitmen
	Eğitmen Kayıt Ekranı
	Adı
	Soyadı
	E-mail
	Yaş
	Şehir
	Eğitim
	Branş
	Açıklama
	Şifre
	Şifre Tekrar
	Dosya Seç Dosya seçilmedi
	Kaydet

Sisteme kayıtlı olan bir öğrenci uygulamaya giriş yaptığında, sistemde listelenen derslerin görüntülendiği sayfaya yönlendirilmektedir. Resim 1.5'te derslerin listelendiği sayfa yer almakta olup bu sayfada, kayıtlı tüm eğitmenlerin adının, soyadının, fotoğrafının, branş ve şehir bilgilerinin yer aldığı bir veri tablosu yer almaktadır. Aynı zamanda bu ders tablosundan seçeceği özel ders için sağ tarafta rezervasyon oluşturabileceği bir panel bulunmaktadır.

Resim 1.5 Ders Listesi Sayfası

Kullanıcı, bu sayfanın (Resim 1.5) menü çubuğunda yer alan "Kontrol Paneli" sekmesi ile oluşturduğu rezervasyonların bulunduğu sayfaya geçiş yapabilmektedir. Resim 1.6'daki görsel, uygulamanın veritabanında kayıtlı bir kullanıcının kontrol panel sayfasını göstermektedir. Bu sayfa rezervasyon bilgilerinin yer aldığı bir tablo, tabloda yer alan rezervasyonları silebilmesi için "buton" ve bu tabloda arama yapabilmek için oluşturulmuş bir "text" alanı mevcuttur. Ayrıca üst menüde yer alan "Ders Listesi" sekmesi vasıtasıyla tekrar derslerin listelendiği sayfaya geçiş yapabilmektedir.

Resim 1.6 Öğrenci Kontrol Paneli

Diğer taraftan uygulamaya bir eğitmen giriş yaptığında otomatik olarak eğitmen kontrol paneline yönlendirilmektedir. Resim 1.7'de Eğitmen kontrol paneli sayfası yer almaktadır. Bu sayfa, öğrenci kontrol paneline benzer bir şekilde oluşturulmuş olup bu sayfada, özel ders için rezervasyon kaydı oluşturan öğrencilere ait bilgilerin tutulduğu bir tablo yer almaktadır.

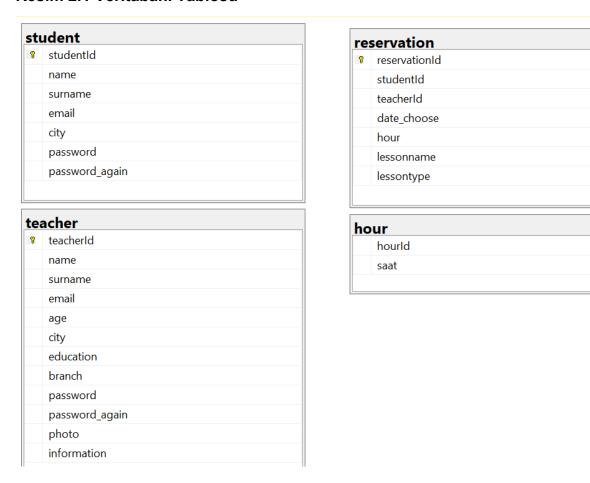
Resim 1.7 Eğitmen Kontrol Paneli

2. Veritabanı

Uygulamada kayıt altında tutulan veriler için gerekli veritabanı işlemleri MSSQL kullanılarak yapılmıştır. "course" isminde bir veritabanı oluşturulmuş ve bu veritabanı altında uygulamada ihtiyaç duyulan tablolar oluşturulmuştur. Bu doğrultuda; uygulamada iki farklı kullanıcı tipi olduğu için "student" ve "teacher" isminde tablolar ile rezervasyon kayıtlarının tutulduğu "reservation" isimli bir tablo ve ders saat bilgilerinin tutulduğu "hour" isimli tablo oluşturulmuştur.

Resim 2.1 Veritabanı Tablosu

3. Arkayüz (Backend)

Arkayüzde yapılan kodlama sürecinde ilk başta uygulamanın veritabanı ile bağlantısını sağlayabilmek için gerekli kodlamalar yapılmıştır.

Resim 3.1 Veritabanı Bağlantısı

Veritabanı bağlantısı kurulduktan sonra kullanıcıların uygulamaya kayıt olurken girdiği bilgilerinin veritabanındaki ilgili tabloya kayıt olmasına sağlamak için kodlamalar yapılmıştır. Resim 3.2 ve 3.3'te öğrenci kayıt ekranı için kodlar yer almakta olup bu kod parçacığında kayıt ekranındaki bilgilerin veritabanına kayıt edilmesini sağlayan sql komutları yer almaktadır. Bu kod bloğunda kullanıcı bilgileri veritabanına kayıt edilmeden önce if else bloğu kullanılarak ilk önce veritabanında aynı bilgilere sahip kullanıcı olup olmadığı kontrolü yapılmaktadır. Eğer aynı bilgilere sahip bir kullanıcı yoksa "student" tablosuna kayıt edilmektedir.

Resim 3.2 Öğrenci Kayıt Ekranı Kodları-1

```
nespace CourseProject
             public partial class trainee : System.Web.UI.Page
                 SqlConnection baglanti = new SqlConnection(WebConfigurationManager.ConnectionStrings["Veritabani"].ConnectionString);
                 protected void Page_Load(object sender, EventArgs e)
                 protected void user_kaydet_Click(object sender, EventArgs e)
                     SqlCommand sorgu3 = new SqlCommand("select studentId from student where email=@posta", baglanti);
                      sorgu3.Parameters.AddWithValue("@posta", t_txt_email.Text);
                     baglanti.Open();
sorgu3.Connection = baglanti;
                     SqlDataReader dr = sorgu3.ExecuteReader();
                     string script = "";
if (dr.Read())
    I
                          message = "Aynı e-posta adresine sahip kayıtlı kullanıcı bulunmaktadır!";
                          script += message;
script += "')};";
38
39
40
                          ClientScript.RegisterStartupScript(this.GetType(), "SuccessMessage", script, true);
                          baglanti.Close();
                          ScriptManager.RegisterClientScriptBlock(this, typeof(Page), "redirectJS",
"setTimeout(function() { window.location.replace('home3.aspx') }, 2000);", true);
```

Resim 3.3 Öğrenci Kayıt Ekranı Kodları-2

Ayrıca javascript kodları kullanılarak kullanıcı başarılı bir şekilde kayıt olabilmişse ekrana mesaj gösterilmesi ya da aynı bilgilere sahip kullanıcı var ise kayıt işlemi yapmayıp kullanıcıya uyarı mesajı gösterilmesi sağlanmıştır.

Resim 3.4 Uyarı Mesajları

Öğrenci kayıt ekranına benzer şekilde eğitmen kayıt ekranları oluşturulmuştur. Bu sayfaya ilişkin kodlar Resim 3.5 ve 3.6'da gösterilmiştir.

Resim 3.5 Eğitmen Kayıt Ekranı Kodları-1

```
public partial class teacher : System.Web.UI.Page
                   SqlConnection baglanti2 = new SqlConnection(WebConfigurationManager.ConnectionStrings["Veritabani"].ConnectionString);
                   protected void Page_Load(object sender, EventArgs e)
                   protected void teacher_kaydet_Click1(object sender, EventArgs e)
                       SqlCommand sorgu3 = new SqlCommand("select teacherId from teacher where email-@posta", baglanti2); sorgu3.Parameters.AddWithValue("@posta", tr_txt_email.Text);
                        baglanti2.Open();
                       sorgu3.Connection = baglanti2;
29
30
31
                       SqlDataReader dr = sorgu3.ExecuteReader();
                       string message = "";
string script = "";
                        if (dr.Read())
                             message = "Ayn1 e-posta adresine sahip kayıtlı kullanıcı bulunmaktadır!";
script = "window.onload = function(){ alert('";
                             script += message;
script += "')};";
                             ClientScript.RegisterStartupScript(this.GetType(), "SuccessMessage", script, true);
                             baglanti2.Close();
                             dar.close();
dr.close();
ScriptManager.RegisterClientScriptBlock(this, typeof(Page), "redirectJS",
"setTimeout(function() { window.location.replace('home3.aspx') }, 2000);", true);
```

Resim 3.6 Eğitmen Kayıt Ekranı Kodları-2

Kayıt ekranları için yapılan kodlamadan sonra kullanıcıların sisteme giriş yapabilmesi için gerekli kodlar yazılmıştır. Bu kısımda giriş ekranına girilen bilgilerin veritabanında

bulunup bulunmadığı sorgulaması yapılarak kullanıcının sisteme giriş yapabilmesi sağlanmıştır. Öğrenci giriş ekranı arkaplan kodları Resim 3.7'de ve eğitmen giriş ekranı arkaplan kodları Resim 3.8'de gösterilmiştir. Ayrıca kullanıcı sisteme giriş yaptığında, "session" özelliği ile oturum bilgilerinin yönetimine yönelik kodlama yapılmıştır.

Resim 3.7 Öğrenci Giriş Ekranı Kodları

```
protected void giris_Click(object sender, EventArgs e)

{
    string kullanici = kullaniciAdi.Text;
    string sifre = kullaniciSifre.Text;

    SqlCommand sorgula = new SqlCommand("SELECT * FROM student NMERE email-@email AND password-@password", baglan);

    sorgula.Parameters.AddWithValue("@email", kullanici);
    sorgula.Parameters.AddWithValue("@password", sifre);
    baglan.Open();
    SqlDataMeader oku = sorgula.ExecuteReader();

    if (oku.Read())
    {
        Session["studentId"] = oku["studentId"].ToString();
        lblBilgi.Text = oku["studentId"].ToString();
        lblBilgi.Text = oku["studentId"].ToString();

        string message = "Basarsl: bir sekilde otunumunuzu actiniz!";
        string script = "window.onload = function()( alert('";
        script += message;
        script += "");
        ClientScript.RegisterClientScriptBlock(this.GetType(), "SuccessMessage", script, true);

        ScriptManager.RegisterClientScriptBlock(this, typeof(Page), "redirectDs",
        "setTimeout(function() { window.location.replace('course.aspx') }, 3000);", true);

    oku.Close();
    baglan.Close();
    baglan.Close();
    baglan.Close();
    baglan.Close();
    baglan.Close();
    baglan.Dispose();
```

Resim 3.8 Eğitmen Giriş Ekranı Kodları

```
protected void giris_Click(object sender, EventArgs e)
    string email = tremail.Text;
    string sifre = trpassword.Text;
    SqlCommand sorgula2 = new SqlCommand("SELECT * FROM teacher WHERE email-@email AND password=@password", baglan);
    sorgula2.Parameters.AddWithValue("@email", email);
sorgula2.Parameters.AddWithValue("@password", sifre);
    baglan.Open();
    SqlDataReader oku = sorgula2.ExecuteReader();
    if (oku.Read())
         Session["teacherId"] = oku["teacherId"].ToString();
         string message = "Başarılı bir şekilde oturumunuzu açtınız!";
string script = "window.onload = function(){ alert('";
        script += message;
script += "')};";
        ClientScript.RegisterStartupScript(this.GetType(), "SuccessMessage", script, true);
        ScriptManager.RegisterClientScriptBlock(this, typeof(Page), "redirectJS",
"setTimeout(function() { window.location.replace('teacherControl.aspx') }, 2000);", true);
        oku.Close();
         baglan.Close();
        baglan.Dispose():
        trlblBilgi.Text = "Kullanıcı adınızı ya da şifrenizi hatalı girdiniz!";
    baglan.Close();
    baglan.Dispose();
```

Rezervasyon kayıtlarının veritabanına kayıt edilmesine ilişkin kodlama Resim 3.9'da gösterilmiştir. Bu sayfada kullanıcıların seçimleri oluşturulan değişkenler ile takip edilmiş ve sql komutları kullanılarak "reservation" veritabanı tablosuna kayıt edilmesi sağlanmıştır. Kayıt edilme sırasında seçilen tarih aralığında eğitmenin başka bir rezervasyon kaydının olup olmadığını sql komutlarıyla sorgulanarak rezervasyon kaydı oluşturan öğrenciye sadece uygun saat dilimlerinin gösterilmesi sağlanmıştır. Bu kontrol; kullanıcı tarafından tarih seçildiği anda tarih bilgilerin gösterildi text bileşenin "event" ı kullanılarak yapılmış olup bu kodlamaya ilişkin görsel Resim 3.10'da gösterilmiştir.

Resim 3.9 Rezervasyon Kaydına İlişkin Kodlar

```
ected void Button1_Click(object sender, EventArgs e)
                                     SqlConnection baglan = new SqlConnection(WebConfigurationManager.ConnectionStrings["Veritabani"].ConnectionString);
                                   SqlCommand sorgula2 = new SqlCommand("INSERT INTO reservation (teacherId, studentId, date_choose, hour, lessonname, lessontype) " +
    "NALUES ( @teacher, @student, @tarih, @saat, @ders, @derstipi)", baglan);
sorgula2.Connection = baglan;
string secilenTarih2 = tarih.Text;
sorgula2.Parameters.AddwithValue("@trh", secilenTarih2);
string sa = saatDrop.SelectedValue;
var id = GridView1.SelectedRow.FindControl("trid") as Label;
41
42 💡
                                    string id2 = id.Text;
int id3 = int.Parse(id2);
                                    string sessionId = Session["studentId"].ToString();
int stdId = int.Parse(sessionId);
        Ī
                                    string derstip = dersTipi.SelectedValue;
                                   sorgula2.Parameters.AddWithValue("@ders", GridView1.SelectedRow.Cells[2].Text);
sorgula2.Parameters.AddWithValue("@tarih", secilenTarih2);
sorgula2.Parameters.AddWithValue("@saat", sa);
sorgula2.Parameters.AddWithValue("@teacher", id3);
sorgula2.Parameters.AddWithValue("@student", stdId);
sorgula2.Parameters.AddWithValue("@derstip1", derstip);
hadlap.Oss();
57
58
59
60
61
63
64
65
66
67
                                    baglan.Open();
                                    sorgula2.ExecuteNonQuery();
baglan.Close();
                                    string message = "Rezervasyonunuz başarılı bir şekilde oluşturuldu!";
string script = "window.onload = function(){ alert('";
                                   script += message;
script += "')};";
                                    ClientScript.RegisterStartupScript(this.GetType(), "SuccessMessage", script, true);
                                     ScriptManager.RegisterClientScriptBlock(this, typeof(Page), "redirectJ5",
"setTimeout(function() { window.location.replace('course.aspx') }, 2000);", true);
                                     saatDrop.ClearSelection();
                                     dersTipi.ClearSelection():
```

Resim 3.10 Rezervasyon Kayıt Kontrol Kodları

```
protected void tarih_TextChanged(object sender, EventArgs e)

SqlConnection baglan2 = new SqlConnection(WebConfigurationManager.ConnectionStrings["Veritabani"].ConnectionString);

SqlCommand sorgu = new SqlCommand("select saat from hour where saat not in (select hour from reservation where teacherId-@ogr and date_choose-@trh)", baglan2);

sorgu.Connection = baglan2;
string sectlenTarih = tarih.Text;
sorgu.Parameters.AddwithValue("@trh", secilenTarih);

var id = GridVien1.SelectedRow.FindControl("trid") as Label;
string id2 = id.Text;
int id3 = int.Parse(id2);
sorgu.Parameters.AddwithValue("@ogr", id3);

saatDrop.Items.Clear();
baglan2.Open();
SqlDataReader dr = sorgu.ExecuteReader();

while (dr.Read()) {
    string x = dr["saat"].ToString();
    saatDrop.Items.Add(x);
}

baglan2.Close();
```

Arkaplan kodlamasında son aşama olarak öğrenci ve eğitmen kullanıcı tipleri için kontrol panel sayfaları için kodlama yapılmıştır. Öğrenci kontrol panel sayfası kodlamasında, öğrencinin rezervasyon yaptığı ders bilgilerin listelendiği tablonun gösterilmesini sağlamak için yine sql kodları kullanılmıştır. Bu tablodaki bilgiler sadece sayfaya giriş yapmış kullanıcıya ait olduğundan session ile kullanıcı bilgileri temin edilmiş ve bu bilgi sql kodlarında koşul parametresi olarak kullanılmıştır. Öğrenci kontrol paneli sayfasına ilişkin kodlar Resim 3.11'de gösterilmiştir.

Resim 3.11 Öğrenci Kontrol Paneli Kodları

```
espace CourseProject
public partial class studentControl : System.Web.UI.Page
     SqlConnection baglan = new SqlConnection(WebConfigurationManager.ConnectionStrings["Veritabani"].ConnectionString);
    protected void Page_Load(object sender, EventArgs e)
        baglan.Open();
        string ogrenciNo = Session["studentId"].ToString();
        int ogrenci = int.Parse(ogrenciNo);
        SqlCommand sorgula2 = new SqlCommand("SELECT * FROM student WHERE studentId=@ogrenciId", baglan);
        sorgula2.Connection = baglan;
        sorgula2.Parameters.AddWithValue("@ogrenciId", ogrenci);
        SqlDataReader oku = sorgula2.ExecuteReader();
        oku.Read();
        icon.Text = oku["name"].ToString() + " " + oku["surname"].ToString();
        oku.Close();
        baglan.Close();
        SqlDataSource22.SelectParameters["studentId"].DefaultValue = ogrenciNo;
```

Benzer şekilde eğitmen için de kendisine adına oluşturulan rezervasyon kayıtlarını bilgilerinin gösterildiği tablo için sql komutları kullanılmıştır. Eğitmen hesabına özel rezervasyon bilgilerinin görüntülenebilmesi için yine session ile kullanıcı bilgileri temin edilmiş ve bu bilgi koşul parametresi olarak kullanılmıştır. Eğitmen kontrol paneline ilişkin kodlar Resim 3.12'de gösterilmiştir.

Ayrıca kullanıcının uygulamadan çıkış yapması ve session üzerinden tutulan oturum bilgilerini sonlandırmak için kodlama yapılmış olup bu işleme ait kodlar Resim 3.13'te gösterilmiştir.

Resim 3.12 Eğitmen Kontrol Paneli Kodları

```
espace CourseProject
         public partial class teacherControl : System.Web.UI.Page
             SqlConnection baglan = new SqlConnection(WebConfigurationManager.ConnectionStrings["Veritabani"].ConnectionString);
18
19
             protected void Page_Load(object sender, EventArgs e)
                baglan.Open();
                string ogretmenId = Session["teacherId"].ToString();
                int ogrId = int.Parse(ogretmenId);
                sorgula2.Parameters.AddWithValue("@ogretmen", ogrId);
                SqlDataReader oku = sorgula2.ExecuteReader();
                oku.Read():
                icon.Text = oku["name"].ToString() + " " + oku["surname"].ToString();
                oku.Close():
                baglan.Close();
                SqlDataSource1.SelectParameters["teacherId"].DefaultValue = ogretmenId;
```

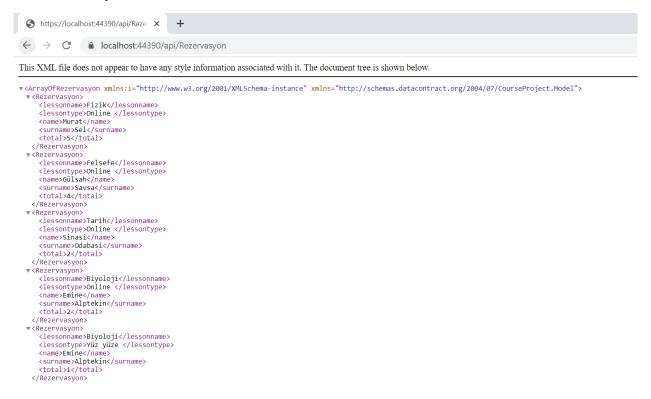
Resim 3.13 Eğitmen Kontrol Paneli Kodları

```
43
44 □ protected void Logout_Click(object sender, EventArgs e)
45
46
46 Session.Abandon();
47 FormsAuthentication.SignOut();
48 Response.Redirect("home3.aspx");
49
50
```

4. Api

Uygulamada vasıtasıyla oluşturulan rezervasyon bilgilerin api vasıtasıyla gönderilmesi ve gösterilmesine yönelik kodlamalar yapılmıştır. Bu doğrultuda; en çok tercih edilen eğitmenlerin ad, soyad, branş, eğitmenden kaç kere rezervasyon yapıldığı gibi bilgilerini içeren bir api oluşturmak için "controller" kullanılarak "RezervasyonController" oluşturulmuştur. Api vasıtasıyla oluşturulan verilerin ekran görüntüsü Resim 4.1'de gösterilmiştir.

Resim 4.1 Api

Api vasıtasıyla uygulamadan alınan veriler yine aynı uygulamanın ana ekranında tablo içerisinde gösterilmesi için kodlama yapılmıştır. Api ile verileri çekmek için "rezervasyon" isminde bir class oluşturulmuş ve api aracılığıyla görüntülenmesi istenen bilgiler, bu class içerisinde property olarak belirtilmiştir. Daha sonra Get methodunun yapısı "List<Rezervasyon>" tipinde oluşturularak çekilen api verilerin oluşturulacak nesnenin ilgili özelliklerine eklenmesi sağlanmıştır.

Resim 4.2 Rezervasyon Class Kodları

```
public class Rezervasyon

public string lessonname

get; set; }

public string name

get; set; }

public string surname

get; set; }

public string lessontype

get; set; }

public string surname

get; set; }

public string lessontype

get; set; }

public int total

get; set; }

public int total

get; set; }
```

Resim 4.3 Api ile Verilerin Alınmasın İlişkin Kodlar